

صد خانوادہ حکومتگر ایران

خاندان ابراہیمی

۲

شیخ سوم برای جانشینی شیخ و بهره برداری از خوان گسترده دو شیخ هواخواهان به جنب و جوشو مریدسازی و مرادگیری مشغول می شوند طبعاً " پسر ظہیرالدولہ خویشاوند پادشاہ قاجار باید در جستجوی کلاہی از این نمد باشد .

شخصی کہ خود می نویسد : (صاحب ثروت و مکننت و حکم و تسلط بود . . . همه چیز برای من جمع بود (۱) و از سویی میدانست تصرف دارای ریشہهای قدیمی در سرزمین (شاہ نعمت اللہ ولی) می باشد نفوذ عمیق رہبرانی بمانند (مشتاقعلیشاہ و رونق علیشاہ) بچشم می خورد ، بفراسٹ دریافت بسہولت میتوان از آمیزش شیخی بانفوذ صوفی در کرمان طرح نویی انداخت . گوشہای از نقشہ مورد نظر را در اینجا پیادہ کرد و از اینراہ بساطی فراہم نمود از اینرو محمد کریم خان ابراہیمی بعنوان شیخ سوم و جانشین سید کاظم رشتی ادارہ امور شیخی گری را در کرمان بدست گرفت .

می گویند انگیزہ ایکہ بی تأثیر در این فکر نبود وضع موقوفات وسیع ظہیرالدولہ پدرش می بود کہ بدست ملایان افتادہ بود این خود عاملی بود کہ دوبارہ این پایگاہهای اقتصادی بہ - (ابراہیمی ها) بر میگشت .

از ہمدردان شیخ محمد کریم خان جوانکی شیرازی بنام میرزا علی محمد بود کہ در برابر او و بر بنیاد نظرات شیخی گری دکانی بنام (بابی گری) درست کرد و چون مایہ و استعدادش بیشتر از شیخ بود کارش بالاتر گرفت و چون باب می دانست باسیاست ہمزیستی با شیخ محمد خان بہتر می تواند کار کند ، لوحی در تعریف و تائید مقام شیخ با این عنوان صادر کرد (ان الکریم کان فی الکرمان کریماً) (۲) ولی شیخ چون مقام خود را والا میدانست

۱ - فہرست کتب مرحوم شیخ احمد احسانی و سایر مشایخ صفحہ ۷۷ (مقدمہ شرح حمال

شیخ : ابوالقاسم ابراہیمی)

۲ - طرائق الحقایق ۲۱۷

شیخ محمد کریم خان
ابراهیمی (شیخ سوم)

چندان اعتنائی نگرداز اینرو بعداً "شاخه‌ای از باب (ازلی‌ها) دامنه فعالیت خود را بکرمان کشانیدند و بتحریر مردم پرداختند و چون خود شیخ میدانست از کجا چوب می‌خورد برای نخستین بار پوشش از روی مقاصد دینسازان بیگانه برداشت با انتشار رسالاتی علیه استعمار همه نوکران ارتجاع را رسواساخت معروفترین آثار شیخ در این ماده کتاب (خاتمه ناصریه) است .

بهائیان در کتاب (ظهور الحق) شیخ را متهم به (اذیت و تعذیب احبا) می‌کنند و معتقدند حاجی غلامعلی خان برادر حاجی محمد کریم خان یکی از بابیان برجسته ملاکازم را آنچنان مورد کتک و آزار قرار داد که بر اثر این ضربات جان سپرد از این جهت کسیکه از نظر بهائیکری دارای لوح ستایش بود بعد دچار نکوهش شد .

باب در باره اش نوشت (ان حاج محمد کریم خان کان غبیا " و ابوه لثیما) محمد کریم خان آدم کند ذهن و پدرش لثیم است .

شخصیت او را (رجعت سفیانی ، دجال) دانستند در صفا و اول از حروف نفی قرار دادند .

در اندک مدتی نفوذ شیخ همه کرمان را گرفت او نخست کاریکه انجام داد بدست گرفتن اختیارات موقوفه پدر بود ، سید علی اکبر رشتایی یکی از پیروان زورمند و قداره بند خود را پیش انداخت بوسیله او از ملایان خلع ید بعمل آورد . نفوذ سریع او آنهم در کرانه مرزهای هندوستان توجه سیمرغ را بخود جلب کرد علیه او اقداماتی انجام شد . (در پیشگاه ناصرالدینشاه جلوه دادند که حاج محمد کریم خان خیال سلطنت دارد) از اینرو شیخ بتهران فراخوانده شد ، دیدارها و گفتارها صورت گرفت (حضوراً " کشف قضایا شد | احترامش بمراتب بالا رفت شاه در باره اش عقیدتی بهم رسانید . به کرمان مراجعت کرد) .

اعتماد السلطنه (محمد حسن خان اعتماد مقدم) او را از (اکبر علماء عصر) می نویسد و نظر میدهد (در حق وی بر طرفی افراط و تفریط می روند) حبیب آبادی او را مؤسس (رکن رابع) معرفی می کند پیروان شیخ را (حاج کریم خانی) می نویسد ، میرزا محمد علی مدرس در کتاب ارزنده خود معتقد است او را گاهی (اقائی) نیز گویند شیخی هارا (بالا سری) هم می نامند . شیخ خود را مردی فوق العاده میدانست در جهانی که پاستور ، دکارت ، ژان ژاک روسو و هگل مشغول پایه ریزی دانشهای نوین می بودند او خود را (نقطه علم) میدانست در مشهد ضمن وعظ گفت (از آنجائیکه آفتاب طلوع می کند تا بدانجاکه غروب می نماید خود را در علم محتاج به احدی نمیدانم) تعداد کتابها و رساله های آنرا تا ۲۴۰ نوشته اند از آن جمله در باره دلاکی و انواع عطریات و طب . . . تألیفات دارد در بهجة المصدر تألیف حاج میرزا علی اصفهانی فامیل او را دو بیست الی سیصد نوشته اند که (همه از ملاکین معظم و متمولین مکرم بودند . . . هر یک در سالی از ده الی صد هزار تومان عائدی ملکی داشتند . . . در سال دو بیست الی سیصد هزار تومان خمس و زکوة باومی دادند . . . در مجلس روضه خوانی او صد و پنجاه قلیان سرطلا از قهوه خانه اش بیرون می آمد ، پیشخدمتها با باقمه های طلا . . . بودند . . . هر بار تقریباً " بیست هزار تومان مصارف سفر میشد . . .) جمال زاده در مقاله ارزنده خود (شیوخ سلسله شیخوخیه) در باره وی می نویسد : " در رفتار با مردم خلقی سهل و ممتنع داشت باکمال هیمنه و بزرگی با کمترین اصحابش بطور برادری گفتار و رفتار می نمود " ۱

شیخ محمد کریم خان که اینچنین به قدرت سیاسی خاندان ابراهیمی رنگ تند آئینی

۱- حکارم الآثار جلد ۳ صفحه ۷۸۹ - آثار الآثار ۱۴۷ نابغه علم و عرفان ۴۰۶

تاریخ رجال ایران مجلد ۴ صفحه - ریحانة الادب مجلد ۵ صفحه ۵۰

- مجله یغما شماره ۱۶۴ بهمن ۱۳۴۰

- سیمای بزرگان ۱۸۳

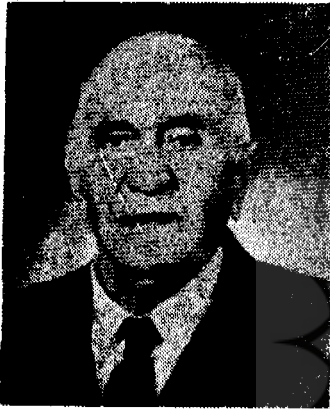
داده و نفوذ آنان را صد چندان کرده بود در حالیکه ۶۳ سال و هفت ماه و چهار روز از عمرش گذشته بود در روز دو شنبه ۲۲ شعبان ۱۲۸۸ (۱۸۷۱ م) در قریه ته رود بدرود زندگی گفت ، جسد او را مدتی بعد به کربلا بردند در پائین پای سید الشهداء کنار قبر سید کاظم رشتی بخاک سپردند . شیخ دارای ۱۲ زن و ۱۸ فرزند بود .

نواده‌ها و نبیره‌ها - ظهیرالدوله پسر سرشناس دیگری بنام حاج موسی ابراهیمی داشت که از رجال و متنفذان نامدار کرمان بشمار میرفت از حاج موسی فرزندان و نواده و نبیره‌های متنفذ باقی ماند که هر کدام بسهم خود قدرت و نفوذ قابل توجهی در سطح کشور داشتند . برجسته‌ترین فرزندان وی : مختار الملک (حسن ابراهیمی متولد ۱۲۵۱ شمسی) کلانتر کرمان نماینده مجلس در دوره ۶ . صدق الملک (علی ابراهیمی) از درباریان مظفرالدین شاه منشی حضور مظفرالدین شاه ، حکمران کاشان ، رئیس محکمه جزا (۱) منصور السلطنه ابراهیمی ، مسعود الملک ابراهیمی ، مستعان الملک ابراهیمی ، حاج ولیخان ایل بیگی بودند .

و اما نواده‌های سرشناس وی و نبیره‌های ظهیرالدوله از این شاخه اینان هستند :

پسران مختار الملک : سلطانعلی و موسی و مجید ابراهیمی میباشند ، مجید ابراهیمی از شخصیت‌های نامدار امروز بشمار می‌رود وی در دوره‌های ۱۹ و ۲۰ قانونگذاری ، نماینده مجلس بود مدتست عهده داری ریاست کلوب بین‌المللی (روتاری) یکی از کانونهای مهم ، جهانی در ایران است ، کتاب بیوگرافی برجستگان ایران او را بعنوان یک اقتصاد دان و بانکی و دارای فعالیت کشاورزی در کرمان معرفی می کند پسران سرشناس صدق الملک ابراهیمی غلامحسین آجودان حضور ، محمد قلی ابراهیمی ، جواد مصصام نظام ، مهندس احمد ابراهیمی و مهندس عبدالحسین ابراهیمی هستند ، در شخصیت اخیر ، نبیره‌های ظهیرالدوله از افراد برجسته فعلی بشمار می‌روند ، مهندس احمد ابراهیمی از کارمندان بلند پایه وزارت راه می‌بود که مدتی رئیس سازمان نقشه برداری کشور ، رئیس امور غیر نفتی شرکت نفت (۱۳۴۲) و سپس به معاونت وزارت کشور رسید . برادر وی مهندس عبدالحسین ابراهیمی از شخصیت‌های برجسته وزارت کشور است که در کتاب‌های (بیوگرافی برجستگان روز) (چهره‌های آشنا) شرح مفصلی از بیوگرافی وی درج شده است وی (متولد فروردین ۱۲۹۰ م ۱۹۱۱) تاکنون عهده دار این مشاغل مهم بوده است : عضو هیات مدیره بنادر ، رئیس اداره راه تهران ، مشاور فنی وزارت راه ، رئیس اداره کل نظارت فنی وزارت راه ، مدیر عامل و رئیس هیات مدیره بنگاه مستقل آبیاری ، رئیس نقشه برداری بنیاد پهلوی ،

پول

از صدها نفر پرسیده‌اند چه چیز را از چیزهای دیگر بیشتر دوست دارند جواب دادند (پول) زیرا با آن هر چه بخواهند می‌توانند تهیه کنند البته باید تصدیق کرد که هر کس در زندگی مقداری پول لازم دارد اما بندرت مرد یا زن جوانی باین نکته توجه کرده‌اند که اگر دقت کنند پول بیش از اندازه ممکن است برای آنها باعث زیان و گاهی خطر گردد. سال گذشته برای جوانی که تازه از مدرسه فارغ التحصیل شده بود کاری پیش آمد یکی خبرنگاری برای روزنامه، دیگر کار ماشینی در یک کارخانه، جوان مزبور بکار خبرنگاری بسیار علاقه داشت اما برای درآمد بیشتر کار ماشینی را اختیار کرد طولی نکشید که خود را در آن رشته بدبخت دید زیرا کار ماشینی او را ناراحت کرده بود و بآن چندان رغبتی نداشت او از تصمیم اولی خود پشیمان شد و از آن کار ناراحت گردید و باین نکته بر خورد که برای یک جوان اشتباه بزرگی است که در اول زندگانی بعشق پول زیادتر کاری را بجای کار دیگر که بآن بیشتر رغبت دارد و میدان ابتکار و فعالیت خود را در آن بزرگتر می بیند برگزیند زیرا مزد آن کمتر است اگر انسان کاری را حقیقتاً دوست

داشته باشد نیرو و استعداد خود را در آن بیشتر بکار می‌اندازد در نتیجه با افکار تازه بیشتر و زودتر جلو خواهد رفت با این سرگذشت مختصر تصدیق خواهید کرد که هرگاه عشق و علاقه به پول بر شخصی مسلط گردد و انتخاب و اختیار کار با موضوعی را که بآن علاقه مند است از دست او بگیرد در این صورت پول با وضرو و زیان وارد کرده است نویسنده معروفی میگوید زن بیوهای رامشنام که شوهرش پول زیاد برای او بارت باقی گذاشت باین جهت خود را بکار کردن محتاج نمی‌دید صبح زود از خواب برمیخاست بدختر تازه شوهر کرده خود تلفن میکرد بخانه او میرفت و تمام روز در خانه او

مقداری از سرمایه خود صحت نظریه را تصدیق کرده اند.

نیک خواهان دهند پند ولیک

نیکبختان بودند پند پذیر

در خصوص آنچه میل داریم بآن برسیم

داشتن مال یا نداشتن آن چندان تأثیری ندارد جز اینکه احتمال می رود داشتن پول زحمت یا فشاری که برای تهیه ضروریات زندگی بردوش ماست بر میدارد و ما را بداشتن آرزوها و خیال ها و بداشتن هواها و هوسها و ادار میسازد و تحریک میکند تأمین مالی زندگی را برای ما راحت و هموار میسازد و از سختی آن میکاهد در نتیجه ما را به تنبلی و بیحالی و فساد و ورشکستگی اخلاقی میکشاند در دنیای طوفانی و متغیر امروز که در نتیجه اوضاع اقتصادی و اتفاقاتی که خارج از اختیارات آدمی است غالباً مالدار امروز بیچاره و تهیدست فردا میشود یگانه نقطه اتکاء و تأمین هر کس برای زندگی قابلیت او برای تولید چیزهای با ارزش یا رفع نیازمندیهای افراد جامعه است و سعادت حقیقی هر کس پایه انتخاب هدف معین مطابق میل و رغبت او و طی طریق رسیدن بآن با خرمی و نشاط میباشد برعکس هر وقت آدمی رسیدن بی پول زیاد را پایه آرزوی خود قرار دهد مانند بنائی است که روی زمین سست و بی استحکام بسازند معمولاً انسان هر قدر پیرتر شود بجمع پول و زیاد کردن آن بیشتر علاقه مند میشود و تمام قوای بدنی و فکری خود را در آن راه کار می اندازد هیچ وقت هم راضی و آسوده خاطر نیست .

میماند از جزئیات کارهای او میبرسید و در امور خانه داری او امر و نهی میکردش را در آنجا صرف میکرد در نتیجه کم کم داماد و دخترش از این رفتار او کسل و ناراضی شدند و نمیخواستند او در آن خانه آمد و شد کند خود او هم احساس کرد که دیگر وجود او مطلوب آنها نیست پیش من آمد و پرسید آیا بهتر نیست سفری در پیش گیرد و برود جاهای ندیده را ببیند زن نامبرده چون تأمین مالی داشت خود را بکار کردن و اشتغال نیازمند نمیدید همین پول زیاد داشتن و بیکاری او را کسل و ملول نگاه میداشت و گاهی از قدر و احترامش نزد دیگران میکاست برای شخصی پولدار بسیار آسان است بکاری دست زنده که در آن اطلاع و یا تجربه ای ندارد اما خیلی زود و بتدریج پول خود را از دست میدهد برعکس کسی که پول ندارد ناچار است کاری را با کمک دیگری شروع کند تا زمانی که در آن تجربه کافی بیامزد و خود بتواند کاری را مستقلانه در دست گیرد و پولی پس انداز کند تا زمانی که بتواند خود به تنهایی از عهده انجام کاری که انتخاب کرده برآید ، و پیش رود و مالدار گردد و قدر آنرا بداند نویسنده دیگر میگوید چندین سال است که بمردان و زنانی که خواسته اند وارد کاری شوند نصیحتها کرده ام و سرگذشت اشخاص مختلف را برسیل مثال و گرفتن درس عبرت برای آنها شرح داده ام متأسفانه باید بگویم که نصیحتهای من درباره پولداران کمتر کارگر افتاده است و پس از تحمل زحمت بسیار و از دست دادن

مشاور عالی وزارت راه، کارشناس رسمی وزارت دادگستری، بازرس افتخاری نخست وزیر، سرپرست انستیتوراه، استاد دانشکده افسری، مدرسه عالی صنعتی، عضو هیات مدیره بنگاه بنادر و کشتیرانی، رئیس اداره ساحلی جنوب، مشاور فنی هواپیمائی کشوری، قائم مقام شهردار تهران. صدق الملک دارای نبیره‌های با استعداد هستند که نسل چهارم ظهور دوله را تشکیل می‌دهند (۱)

معروفترین و با شخصیت‌ترین فرزندان حاج محمد رحیم ابراهیمی: محمد حسین آصف الممالک بود که در اواخر ۲ و ۳ و ۴ و ۵ قانونگذاری نماینده کرمان در مجلس بود و در کارهای دولتی نیز مشاغل مهم داشته تا به معاونت وزارتخانه ارتقا یافته است مهندس ایرج ابراهیمی فرزند اوست دختری نیز در عقد سرتیپ غلامحسین افخمی میباشد. (شیخ محسن قاجار) پسر دیگر محمد رحیم خان بود که در دوره اول مجلس از طرف کرمان نمایندگی تعیین میشود. محمد حسین خان یکی از دیگر فرزندان متنفذ محمد رحیم خان بود که دکتر محمد علی ابراهیمی جراح بیمارستان پهلوی نوه اوست رشاد ابراهیمی و سیاوش ابراهیمی فرزندان عبدالعظیم ابراهیمی (جلیل الملک) نواده‌های محمد رحیم خان هستند که سیاوش از رؤسای برجسته بانک ملی بوده تا چند ماه پیش سمت ریاست اعتبارات بانک را بعهده داشت و اینک مشاور عالی وزارت دارائی میباشد. (ناتمام)

۱ - چهره‌های آشنا ۱۰

The 1974 Iran Who's Who, P.135

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

بقیه از صفحه پیش

باید فقط پول زیاد داشته باشند در حالیکه حقیقت امر چنین نیست زیرا اگر لذت آدمی فقط در پیدا کردن پول باشد غالباً دنبال کاری می‌رود که از آن لذتی نمیبرد و غالباً افسرده خاطر و خسته است و در نتیجه بطوریکه در عنوان این مقاله گفته شد پول باو زیان رسانده است.

حرص خوانتر شود چو مرد شود پیر
ورنه به پیرانه سرمن از چه دوام
بنا بر آنچه گفته شد برای انسان مشکل
است این حقیقت را درک کند که برای کامیابی در
زندگانی پول مقام دوم را دارد در حالی که
سعی و عمل در کاری که مورد علاقه اوست در
درجه اول قرار گرفته است. بسیاری از مردم
تصور میکنند که برای رسیدن باوج سعادت